TA // A

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzedówym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeraeie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesiecznie 1 złr. 20 kr. Z poczta: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesiecznie 1 złr. 35 kr. Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 2 kr., następnie po 2 kr. m. k. Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLAD.

Monarchya Austryacka. — Ameryka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Belgia. — Holandya. — Włochy — Niemce. — Księstwa Naddunajskie. — Indye Wschodnie. — Afryka. — Donicsienia z ostatniej poczty. – Wiadomości handlowe. – Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 18. lipca. W pamięć bytności Jego Excelencyi Namiestnika w Lubaczowie złożył posiadacz gruntowy z Baszni, To-masz Matyaszek dwieście ztr. m. k. na uposażenie głównej szkoty w Lubaczowie, względem zaprowadzenia której poczyniono już z polecenia Jego Excelencyi Namiestnika potrzebne układy. Udowodnione darem tym dobroczynne usiłowanie ku podźwignieniu szkół clementarnych podaje się z wyrazem uznania do wiadomości powszechnej.

Sprawy krajowe.

Lwow, 22. lipca. Jego Excelencya Pan Namiestnik nadał opróżniona przy namiestnictwie stałą posadę koncepisty zatrudnionemu przy dyrekcyi funduszu uwolnienia od ciężarów gruntowych konceptowemu praktykantowi namiestnictwa Aloizemu Sebera, a konceptowego praktykanta namiestnictwa Waleryana Bodakowskiego, mianował tymczasowym koncepistą namiestnictwa.

(Mianowania. — Minister handlu odjechał (*) Try stu. — Budowa nowego kościoła. — Podróż Jego Mości Arcyksięcia Ferdynanda Maxymiliana.)

Wiedeń, 22go lipca. Ministeryum sprawiedliwości mianowała prokuratora przy sądach w Nowym Sączu Józefa Hawliczka, i tamtejszego radce Michała Dobrzańskiego radcami przy sądach krajowych w Krakowie, a przełożonego powiatu w Zaszowie, Franciszka Kregcu radcą obwodowym przy sądach sądeckich.

— Jego Excelencya minister handlu, p. Toggenburg odjechał 20. b. m. w towarzystwie radcy ministeryalnego pana Ghega do Tryestu, by znajdować się na próbie jazdy tryestyńsko-lublańską koleją żelazną, a pojutrze przybędzie z powrotem do Wiednia.

- Roboty około ślubowanego kościoła rozpoczęto już budowla kaplicy i chóru. Dyrekcya budowli spodziewa się przed zaczęciem zimy doprowadzić mury do wysokości jednego piątra, a w trzecim roku rozpocznie się budowla przedsionku i naw ubocznych.

Jago cesarzew. Mość najdostojniejszy Arcyksiąże Ferdynand Maxymilian przybył 20. b. m. wieczór o godzinie 7. z Wiednia do Pragi, a 21. b. m. zrana udał się drogą na Bodenbach.

Ameryka.

(Wiadomości z południowej Ameryki. – Montevideo. – Buenos Ayres. – Brazylia. – Adres na mowę od tronu wotowany. – Taryfa celna.)

Z Montevideo ostatnic wiadomości mówia o odkryciu spisku przewódzców Oribe i Flores na obalenie prezydenta Ferreire, którego sami na ten stopich wynieśli.

Z Buenos Ayres donosza pod dniem 12. b. m., że dr. Alsina po niejakim oporze przyjąt wreszcie urząd gubernatora. Ministerem spraw wewnętrznych i spraw zagranicznych mianował dra Pazos, ministrem wojny i marynarki Don Matiasa Zapiola, a ministrem skarbu pana Riestra.

Wiadomości z Rio de Janeiro z 4. czerwca donoszą, że senat wotował jednomyślnie adres odpowiedzi na mowę od tronu Cesarza Jego Mości. W ciagu debaty nad adresem rozwineli ministrowie program swej polityki, z którego się okazuje, że jest zamiarem rządu zwrócić swoją uwagę najszczególniej na poparcie materyalnych interesów kraju. — Nowa, zredukowana taryła celua miała wejść w moc obowiązującą z dniem 1. lipce.

Hiszpania.

(Reforma konstytucyi wotowana. – Projekt przedaży dóbr. – Sady dorażne na bandy republkanckie. – Urodzaje. – Wojska do Hawany. – Lafrague wraca. – Wprowadzenie ustawy druku. – Depesza z d. 17. lipca.)

Madryt, 15. lipca. Senat i Kortezy wotowały reforme konstytucyi podług projektu rządowego. Ministeryum wniesie w październiku nową ustawę względem sprzedaży dóbr gminnych i rzą-dowych, min w Almadzie i innych kopalni, jakoteż dóbr należących do zakładów naukowych i orderów wojskowych; wyjęte mają być

z tego rozporządzenia tylko dobra kościelne i należące do zakładów dobroczynności. Większa część dochodów z tej sprzedaży ma być użyta na umorzenie bieżącego długu.

- Na dniu 11. b. m. rozstrzelano w Sewili 24 osob z bandy republikańskiej. Wkrótce miały nastąpić dalsze exekucye. Dotąd stracono w ogóle 45 osób. Szefowie iusurekcyi, Pisto Narciso de Escosura (brat bylego ministra) schronili sie do Portugalii. Rząd wie teraz z pewnością, że wypadki w Sewili i w całej Andaluzyi były skutkiem wielkiego spisku, nad którym pracowano od roku 1856, a to pierwotnie dla obalenia Espartera i O'Donnela. Spisek ten rozeigał się na Włochy. Mówią, że powstańcy liczyli na 12.000 ludzi. – Zuiwa są wszędzie dobre, i jeśli nie nastąpi znaczny wywóz, wystarczy zboża na 3 lata. – Do Antyliów odchodzą bez ustanku znaczne siły zbrojne. -- Pan Lafragua zamyśla wkrótce powrócić do swojej ojczyzny: układy jego z ministrem spraw zagranicznych zerwały się.

- Dyrektorom dzienników zostawiono miesiąc czasu do zło-

zenia kaucyi przepisanej nową ustawą druku.

Depesza telegraficzna z 17. donosi: "Sesya prawodawcza z r. 1857 została zamknięta; sesya z roku 1858 rozpocznie się jak słychać w miesiącu wrześniu. Rozwiązania Królowy spodziewają się w listopadzie r. b."

Anglia.

(Posiedzenie w Izbach. – Koszta wojny perskiej. – Bil za żydami. – Książe Napo-leon. – Adjutanci jenerala Campbell. – Sposób wprowadzenia żydów eo parlamentu.)

Londyn, 18. lipca. Na wozorajszem posiedzeniu Isby nisszcj ubawiła zaraz na początku całe zgromadzenie śmiałość szczura, który wysmyknawszy się z pomięd y ławek opozycyi przebiegł w oczach prezydenta przez cała sale na stronę ministeryalną. Potem wytoczono kilka kwestyi względ n środków transportowych do Indyi i rozprawiano dość długo nad nowym wnioskiem lorda John Russell, który pragnie żydom otworzyć podwoje Izby niższej. Lord Palmerston oświadczył, że nie może oznaczyć dnia na drugie odczytanie tego wniosku. Na interpelacyć pana Griffitha względem kanału Sucz powtórzył lord Palmerston swoje zarzuty przeciw temu przedsiębiorstwu, robiąc uwagę, że tym sposobem uzyskałyby państwa śródziemnego morza przewage w zegludze do Indyi, pominawszy to, ze Egipt oderwałby się od Turcyi. Potem przypadły z kolei koszta wojny perskiej. Kanclerz skarbu podał je na 1,800.000 funtów sztadingów za zakolingów. funtów szterlingów, z czego połowa przypada na kompanie indyjską. Miał on więc zamiar, zażądać od Izby na ten rok 500.000 funtów szterlingów; ale rząd indyjski wyraził życzenie, ażeby zaliczono mu odrazu całą kwotę (900.000 f. szt.); zaczem zaproponuje on innego dnia, ażeby Izba wotowała w ciągu tej scsyi także resztę 400.000 funt. szt. Natomiast radzi on zredukować sume wotowana na wojne chińską na 400.000 funt. szt., gdyż przyznaczone tam wojska mają być użyte w Indyach, a oszczędzone tym sposobem 100.000 f. szt. można przeznaczyć na nadzwyczajne wzmocnienie marynarki. Jaki wpływ wywrą wypadki indyjskie poźniej na finanse kraju, niemozna przewidzieć jeszcze; na razic jednak niezdaje mu się, by wymagały w tym roku nadzwyczajnych kredytów pieniężnych, a przytem może oznajmić z przyjemnością, że zwiększone nad spodziewanie dochody państwą wystarczą tymczasowo na pokrycie nadzwyczajnych wydatków. Są w skarbie 2,860.000 ft. szt., suma az nadto dostateczna, by pokryć kwotę przeznaczoną na spłacenie ceł na Zundzie (1,135.000 ft. szt.) koszta wojny perskiej (500.000 ft. szt.) koszta expedycyi chińskiej (400.000 ft. szt.), nadzwyczajne wotum na flotę (100.000 ft. szt.) ft. szt.) i posag królewny (40.000 f. szt.). Po tem wyjaśnieniu, przyjetem z oklaskami, zazadał kanclerz skarbu przyzwolenia sumy na pokrycie kosztów wojny perskiej (500.000 ft. szt.). Po krótkiej debacie wotowała Izba te sume, równie jak i wydatki na wojne chińską i zwerbowanie 2000 majtków. — Kazda z tych dyskusyi, opisanych w krótkości, toczyła się z wielką zaciętością i trwała po kilka godzin. Zgromadzenie siedziało już z dwugodzinną przerwą od 12tej godziny w południe, i już było poźno po północy, gdy J. Russell upraszał (w interesie żydów), azeby mu pozwolono wnieść bil, na mocy którego mogłaby Izba niższa na przyszłość (tak samo jak trybunały sądowe) ządać od nowych członków swoich oznaczonej przez samą Izbę, obowiązującej przysięgi, tak, że żydzi mogliby potem przysięgać jak w sądzie z nakrytą głową na stary testament. Rocbuck popierał ten wniosek, chociaż wydałaby mu się stosowniejszą pojedyncza rezolucya, którci niepotrzebaby juz zanosić przed

forum Izby wyższej. Pan Newdegate proponował odroczenie Izby (była już 2. godzina zrana); ale wniosek jego został odrzucony 109 głosami przeciw 55. Wtedy zaproponował p. Warren, ażeby przynajmniej odroczono debate; ale temu sprzeciwiał się lord John Russell, rozprawiając szeroko o tem, że gdyby żydom dozwolono na mocy pojedynczej rezolucyi składać własna ich przysięge, popadłaby Izba w kolizye z sędziami kraju. Znowu zaproponowano odroczenie Izby, ale i ta raza został odrzucony wniosek 97 głosami przeciw 51. Inny wniosek względem odroczenia debaty upadł 83 głosami przeciw 49. W końcu zdecydował się lord J. Russel cofnać swój wniosek aż do przyszłego wtorku, i Izba odroczyła się o godzinie 5. zrana.

Książę Napoleon odjechał wczoraj z Liwerpolu na wyspę Man.

Pożniej zamyśla odwiedzić Belfast.

Jenerałowi Collin Campbell towarzyszy w podróży do Indyi 3 adjutantów: major Alison, prywatny sekretarz jego, porucznik Alison i Sir D. Baird. Obadwaj Alisony sa synowie sławnego dziejopisa-

rza Sir Archibalda Alison.

Bil względem zmiany roty przysięgi upadł wprawdzie w Izbie wyższej, lecz zdaje się, że kwestye te wznowią jeszcze raz na sesyi teraźniejszej. Zamierzają innego chwycić się sposobu, zaniechać odwoływania się z tem do Izby wyższej i przedłożyć Izbie nizszej prosta rezolucye tej treści, że starozakonnemu wolno ma być złożyć przysięgę z wypuszczeniem z roty formuły chrześciańskiej, która go potad z parlamentu wykluczała. Kwakrzy nie przysięgają wcale, a przecież zasiadają w Izbie nizszej na mocy prostej rezolucyi tej Izby, którą powzięto bez stanowienia bilu osobnego, z potwierdzeniem Izby wyższej. Trudno pojąć dlaczego nieużyto dawniej już tego środka prostego i niezawodnego. Wiedziano jednak, że już przed laty proponowano ten środek, lecz naczelni stronnicy emancy-pacyi, a między innymi i lord Russell oświadczył wówczas, że idzie głównie o utrzymanie zasady, i ze byłoby rzeczą nierównie chlubniejsza, gdyby żydów przypuszczono do parlamentu na mocy ustawy potwierdzonej od trzech najwyższych władz państwa, i nie możnaby wtenczas już powiedzieć, że żydów wprowadzono tylko furtką uboczną do Izby niższej. Zdanie to przeważyło, a za tem poszło, że Izba wyższa odrzuca już od lat dziesięciu bil wspomniony z taka samą wytrwałością, z jaką go Izba niższa popiera. Teraz myśl o rezolucyi powzięto na nowo. Dziennik Times popiera ją usilnie i tem bardziej jeszcze, zwłaszcza że lordowie zawyrokowali roku dopiero zesztego (w kwestyi Wensleydala) z własnej pobudki i bez żadnego Izby niższej w tem udziału względem przyjęcia do grona swego lub wykluczeniu para mianowanego dożywotnim od rządu. Takie same prawo własnego rozstrzygniecia przysłuża też i Izbie niższej: wolno jej wiec zrobić z niego użytek, i tym sposobem położyć kres rozprawom w tej mierze. Wiedzieć o tem należy, zo rezolucyl tej nie stoi zadna prawna przeszkoda na drodze, i idzie jeszcze tylko o to, czy też wszyscy ci, co głosowali za bilem o żydach, oświadczą się także i za tą rezolucyą? Rząd zaś wtenczas ją tylko poprze, jeśli wprzód pewien będzie większości.

Francya.

(Ferye rady państwa. – Dostojni goście w Paryżu. – Rozkaz dzienny. – Marszałe Magnan. – Portret Berangera w galeryi wersalskiej. – Kasa oszczedności. – Wiez Małachow. – Okręta rosyjskie w Brest. – Ludność algierska. – Wypadki indyjskie. Powody użytej ostrożności w czasie pogrzebu. – Upomnienie rządu angielskiego Mazziniemu.)

Paryż, 19. lipca. Monitor ogłasza dziś dekret, który ferye

rady państwa naznacza od 15. sierpnia do 15. października.

— Hrabia Nesselrode przybył wczoraj do Paryża; są to pierwsze odwiedziny jego we Francyi od roku 1815. — Książę Syrakuzy opuścił Paryż po ośmiudniowym pobycie. — Infantka hiszpańska, Donna Józefa Bourbon i małżonek jej, Guell y Rente, przybyli z dziećmi swemi do Paryża. — Królowa Krystyna i książę Rianzares znajdują się od wczoraj w Hawrze, gdzie myślą przepedzić lato. Książę Napoleon otrzymał z dworu angielskiego zaproszenie, ażeby przed powrotem do Francyi zabawił dwa dni na wyspie Whigt.

- Marszałek Magnan wydał do wojsk pierwszej dywizyi rozkaz dzienny, w którym dziękuje im za wzorowe ich zachowanie pod-

czas pogrzebu Berangera.

Dziennik Patrie oświadcza dziś, - jak powiada, dla zapobieżenia wszelkim reklamacyom -, że Beranger niepobierał nigdy pensyi z dworu za staraniem Perrotina. Wprawdzie miano ten zamiar u dworu, ale Perrotin nieprzyjmował żadnych ofiar tego rodzaju. Portret Berangera będzie umieszczony w galeryi wersalskiej obok najsławniejszych mistrzów literatury francuskiej, obok Corneilla, Racina, Moliera, Lafentaine itp.

-- Dyrekcya paryzkiej kasy oszczędności ogłosiła sprawozda-nie swoje za rok 1856. Suma wkładek w tym roku wynosiła 24,581.258 franków, liczba wkładek 34.744, a suma zwróconych wkładek 23,982.074 franków 20 centymów. Z dniem 31. grudnia 1856 dłużna była kasa 45,771.986 franków 42 centymów. Liczba interesentów wynosiła 221.379. Ogólna suma wkładek i wypłat mało się różniła w porównaniu z rokiem 1855, tylko liczba wkładek była znaczniejsza i liczba interesentów powiększyła się o 5325.

- Na polu marsowem budują obecnie olbrzymią twierdzę. Będzie ona przedstawiać wieżę Małakowa, która ma być zdobywana podczas festynu na dniu 15. sierpnia. Ognie sztuczne spalone będą na Trocadero. Główne dzieło przedstawiać będzie plac i pomnik, który ma być wzniesiony na cześć armii francuskiej.

- W zatoce Brestu znajduje się obecnie rosyjski okret wojenny. Prefekt morski wyprawiał oficerom tego okrętu festyn, przy-czem wychylano toasty na cześć Cesarza Napoleona i Alexandra i w ogóle na cześć przyjażni z Rosya. – W mieście Algierze mieszka podług ostatnich obliczeń

(w 2400 domach) 45.057 Europejczyków (włącznie z 9921 ludźmi wojska) i 18,727 krajowców, w ogóle 63.784 mieszkańców, z których 32.000 wyznaje religie katolicką, 700 protestancką, a 350 zydowską. Oran ma 36.500, Konstantyna 39.500 mieszkańców. Ludność

europejska w całej Algieryi wynosi teraz 167.670 dusz.

— Wypadki indyjskie wywierają szczególniejszy wpływ na po-wszechny stan finansów. Jeśli walka potrwa dłużej lub wypadnie niepomyślnie dla Anglii, to naturalnie nadwatli także znacznie jej środki pienieżne i wywoła potrzebe nadzwyczajnych podatków lub pozyczek; dla tej obawy spadły już teraz konsole na 91. W ogóle jednak daje się czuć teraz przerwanie handlu z Indyami, a skutkiem tego przerwania znacznego wywozu srebra, jaki handel ten od wielu lat sprawił; wiadomo każdemu, że angielsko-indyjski handel w ostatních czasach przyprawił Anglię w przecięciu o roczny niedobór w kwocie 150 do 170 milionów, który musiano pokrywać monetą srebrną, i że to przyczyniało się znacznie do powiększenia europcjskich kłopotów finansowych. Przerwanie tego wywozu srebra wojną indyjską dozwoliło bankowi angielskiemu znizyć swoją stopę procentową o dalsze ½%, a i zapas gotówki tutejszej kasy polepszył się tak dalece, że można z pewnością oczekiwać wkrótce nowych ulatwień w obrocie handlowym.

Z Paryża piszą do jednego z dzienników bruxelskich:

"Ogłoszenie prefekta policyi, p. Pietri, odnoszące się do obchodu pogrzebowego ś. p. Beranger'a, obudziło pewne zdziwienie, a wiecej jeszcze wrazenia sprawito rozstawienie znacznej siły zbrojnej. Dowiedziano się poźniej, że wojsko zawiadomione o północy, by zachowało wszelką ostrożność, i mówią nawet, że kazano mu mieć broń nabita na ostro. Dopiero o godzinie 5. zrana oznajmiono p. Perrotin i innym przyjaciołom zmarłego, że z rozkazu wyższego odbyć się ma pogrzeb w południe. Beranger'a pochowano wiec we

dwadzieścia godzin po jego zgonie.

Dziś wyjaśnia się pospiech ten, rozstawienie wojska i zakaz zbierania się publiczności na obchód pogrzebowy w ten sposób: Niektórzy właściciele fabryk i zakładów przemysłowych zawiadomili rząd o groźbach wielu robotników exaltowanych, przyczem się wyrazali, jakoby nazajutrz przyjść miało do rzeczy pamietnych i do wypadków takich jak roku 1848. Radzili fabrykantom i pryncypałom swoim, by z szyldów swoich pozdejmowali otrzymane na osta-tniej wystawie, a w ogóle wszelkie oznaki wskazujące niejako na solidarność zakładów tych z rządem, z którym rozpocznie się wal-ka. "Będzie przytem dobrze musować", dodawali robotnicy z wyrazem grozy, co u nich zart ma oznaczać. To wiec dało powód do zachowanej ze strony rządu większej niż zwykle dnia tego ostro-

Pays pisze: "Niektóre dzienniki umieściły te wiadomość, jakoby Mazzini zawiadomić miał swych przyjacioł, że odtąd zrzeka się wszelkich zabiegów politycznych. Nie wchodząc w szczerość tego przedsięwzięcia możemy za to jednak zaręczyć, że na oświadczenie to wpłyneżo najnowsze upomnienie rządu angielskiego, który konspiratorowi okrzyczanemu kazał to zawiadomić, jako Anglia przytułku u siebie nikomu nie odmawia, lecz także i tego nie scierpi, by Londyn miał być grożnem ogniskiem rewolucyjnem, któreby ustawicznie zagrażało pokojowi Europy."

Belgia.

(Królewska familia z powrotem.)

Jego Mość Król Leopold z księżniczką Charlottą i hrabią Flandryi przybyli dnia 17. b. m. do Ostendy w powrocie z wycieczki swej do Anglii. Nazajutrz odjechali dostojni państwo z Ostendy do Lacken.

Holandya.

(Organizacya Luxemburska.)

Luxemburg, 17. lipca. Wczoraj wydany jest rozkaz królewski, który zaprowadza nową organizacyę rządu. Odtąd składać beda rząd luxemburski minister prezydent, dwóch albo trzech jeneralnych dyrektorów i dwóch albo trzech radców rządowych, z których jeden pełnić będzie obowiązki jeneralnego sekretarza. Pensye jeszcze nie są oznaczone. Dwóch radców już mianowano.

Włochy.

(Przekopanie göry Cenis. — Naczelnik departamentu wojny w Rzymie. — Związki powstańców. — Okręt Cagliari.)

Turyn, 14. lipca. Senat piemoncki przyjął wczoraj projekt ustawy względem przekopania góry Mont-Cenis, a to 51 głosami przeciw 5, i olbrzymie to dzieło zostanie już w kilku dniach rozpoczęte.

Rzym, 13. lipca. Pułkownik Janny obejmie tymczasowo, może i stanowczo departament wojny. Niezdaje się bowiem, chciano przy teraźniejszych stosunkach poruczać ten urząd prałatowi.

Neapol, 12. lipca. Listy z Neapolu donosza: "Powstanie na ziemi neapolitańskiej zostawało w związku z zamachami przytłumio-nemi w Genuy i Liwurnie, a nawet i Francya miała być zbryzgana krwią przez zamordowanie Cesarza Napoleona. Dowiadujemy się

z wiarogodnego źródła, że do spełnienia tego morderstwa przeznaczony był między innemi niejaki Lipari z Rzymu, którego Papież niedawno ułaskawił i to jak zapewniają na prośbę hrabiego Rayneval. Nikczemnik zaledwie otrzymał ułaskawienie, udał się natychmiast do Londynu i wydał broszure wymierzona na wiezienie Pogliano, gdzie był uwięziony, a wdzięczność swoją względem Francyi okazał tem, że zbrodnicze ramię swoje ofiarował do dyspozycyi tym, którzy w osobie Cesarza Napoleona upatrują zawadę swoich płanów rewolucyjnych. Trybunał kryminalny w Palermie rozpoczął już śledztwo i niepodpada żadnej watpliwości, że zbrodniarze ci odniosa zasłużona karę. Ale niewiadomo jeszcze, jak się rozstrzygnie sprawa paropływu "Cagliari", gdyż dopiero ze śledztwa pokaże się, czy zostanie skonfiskowany czy też zwrócony towarzystwu genueńskiemu, do którego należy. Chociaż kapitan uniewinnia się tem, ze musiał uledz przemocy, pokazuje się ze wszystkiego, że zostanie uznany winnym, gdyż majtkowie, maszyniści i niektórzy z podróżnych świadczą przeciw niemu. Pisacone polegt w walce i miano znaleźć przy nim bardzo ważne papiery. Z innych znani są tylko hrabia Negrone i neapolitański baron Nicottera. Pomiędzy pasazerami paropływu znajdowali się: hiszpański doktor Maschero, lekarz Beja tunetańskiego i pewien siedlarz z Prus imieniem Schneider, który również jechał do Tunetu. Wszystkich podróżnych wzieto pod areszt, dopokad śledztwo nieudowodni ich niewinności.

Miemce.

(Szkoły elementarne. - Posiedzenie sejmu związkowego. - Kwestya duńska.)

Mnichow, 15. lipca. Dziennik Neue Münch. Ztg. poświęca dziś dłuższy artykuł nowemu rozporządzeniu względem kształcenia nauczycieli szkół elementarnych. Jego Mość Król bowiem wychodząc z przekonania, że stan szkół elementarnych zawisł głównie od uzdolnienia nauczycieli, nakazał rewizyę przepisów względem kształcenia nauczycieli. Król. ministeryum nauk wzięło przeto odnośny regulamin z 31. stycznia 1836 za porozumieniem się z władzami i kiłku doświadczonymi nauczycielami pod ścislą rozwage, mając przytem głównie na względzie, ażeby kandydaci stanu nauczycielskiego nietylko nabywali potrzebnych wiadomości ale oraz mogli otrzymać należyte wykształcenie charakteru, jakiego potrzebują koniecznie, by mogli korzystnie zajmować się wychowaniem dzieci. O ile wnosić można z wspomnionego artykułu, mają nastąpić ważne zmiany w dotychczasowych postanowieniach względem kształcenia nauczycieli szkół elementarnych.

Frankfurt, 17. lipca. Na wczorajszem posiedzeniu sejmu zwiazkowego zajmowano się głównie sprawami wojskowemi. Mianowicie chodziło o ustanowienie rogulaminu względem zaopatrywania twierdz związkowych Moguncyi, Ulmu i Rasztatu, i o sprawdzeniu

rachunków administracyi Rasztatu za rok 1856.

Dziennik Zeit donosi, że rządy austryacki i pruski porozumiały się już ze sobą względem ostatniej noty duńskiej z 24go czerwca i że postanowiły czekać dalszego rozwoju tej sprawy. Dnia 6. lipca przestały obydwa mocarstwa jednobrzmiaca odpowiedż do Kopenhagi. Przedłożenia rządu duńskiego i oświadczenia Stanów holsztyńskich byłyby wiec podstawą status causac et controversiae do dalszego w tej mierze postępowania sejmu związkowego. Według tego więc postanowi zgromadzenie związkowe o corocznem odroczeniu, które według porządku czynności przypada w miesiącach od lipca do października. Odroczenie to nastąpi w przyszłym tygodniu i potrwa do połowy października, zwłaszcza że prodzej nie możnaby rozpocząć dokładnych obrad w kwestyi zachodzącej.

Esiestwa Naddunajskie.

(Amnestya. - Wybory municypalne.)

Bukareszt. 10. lipca. Za wstawieniem się księcia Alexandra Ghiki zezwoliła W. Porta na powrót wszystkim skompromitowanym wychodzeom z księstw Naddunajskich, byle dali pisemne oświadczenie i przyrzekli c. tureckiemu komisarzowi w Bukareszcie Safet Efendemu, ze się zachowywać będą jak prawo przykazuje i że ani słowem, ani czynem przeciw danym przepisom występować nie beda. Na mocy tej uchwały popowracali, jak pisze Gaz. Try. przewodzcy ruchów z 1848, czterech z nich przybyło wczoraj i byli świetnie przyjmowani na wstępie u linii miasta. Byli to: Konstantyn Rosetti, Demetry Bratiano i dwóch pp. Golesko. Wysławiano przytem łaskę Monarchy. — Przed kilku dniami odbywały się
tu wybory municypalne. Teraźniejszy prefekt policyi książę Demetry Ghika, synowiec kaimakana mianowany jest prezydentem municypalności, a że tego urzędu nieprzyjąt, obranym został p. Papa, zwolennik stronnictwa liberalnego.

Indye Wschodnie.

(Powstanie szerzy sie.)

Według wiadomości zawartych w dzienniku Indian News z 14. lipca rozszerzyło się powstanie także w państwach hołdowniczych. W Baroda zaszły spory między Guikowarem i angielskim rezydentem Sir Richmond Schakspere. Kilku ludzi Guikowara pod-Bosło rokosz, i zdarli angielską chorągiew z pomieszkania rezyde ta. Doniesiono o tem z Puna 14. czerwca. Następnie kontyngens Mehdpurski zbuntował się w pochodzie z Mehidpuru do Nimaczu, i zabi dwóch znajdujących się przy nim oficerów europejskich. Duch buntowiczy przedarł się nawet do Birmy, i okazał się tam w woj-

sku Madraskiem, które przedtem było wierne. Dziesiąty pułk nie chciał przyjąć nowych ładunków i strzelb Einfieldskich. Jednak te wiadomości potrzebują jeszcze potwierdzenia. Stan kraju Agra, terażniejszegolgłównego punktu władzy angielskiej, równie niepomyślny, gdyż władza rządu indyjsko-angielskiego rozciąga się tam tylko o tyle, co sięgają bagnety. Kilka mil od miasta panuje największe niebezpieczeństwo, wiejski lud rabuje ludzi i osady; a bezstronni rozbójnicy odarli już nie jednego z Sipahów, który z zdobyczą do domu wracał. - Co do Delhi donoszą, że tamtejszy król, człowiek już podstarzały, przychylił się na stronę buntowników, gdy mu zareczyli koronę w odwet za posiłki, jakie im dać może: na zape-wnienie dał im w zakład swego syna, i stał dnia 23go obozem z sześciu pułkami za bramą miasta. Niejakiego Mir Naboba postanowił wezyrem. Zaraz po swojem mianowaniu przejeżdzał po mieście i stavat się dodać mieszkańcom odwagi, jednak sklepów nikt nie otworzył. Wpływ jego na zbuntowanych Sipahów mały. Ci wiedza, że narazili swoje życie, i dlatego gotowi sa na wszystko. Właściwego rządu nie ma.

Afryka.

(Poselstwo z Timbuktu do Anglii.)

Z Trypolidy donoszą pod dniem 4. lipca o przybyciu po-selstwa z Tymbuktu, które udaje się do Londynu. Na czele tej misyi znajduje sie syn Szeika z Tymbuktu, który u Tuaryków posiada wielkie znaczenie i doktorowi Barth znakomite wyświadczył przysługi podczas pobytu w Tymbuktu. Trzech meżów znakomitych stanowiskiem i wykształceniem stanowi świte poselstwa. W Trypolidzie pozostanie to poselstwo tak długo, dopokad nie nadejdą wiadomości z Londynu. Głównym powodem i zamiarem tego poselstwa jest handel niewolnikami, który w państwie Trypolidy w tym roku po raz pierwszy zakazany został. Dotychczas płacili Sudanie towary angielskie głównie niewolnikami, zniesienie więc tego handlu nada zupelnie inny obrót stosunkom handlowym z środkową Afryką

Edmicsichia z ostatnicj poczty.

Wiedeń, 23. lipca. Najjaśniejsi Państwo przybyli 19. b. m. o godzinie 3. po południu z Mariazell do Ischl, a dnia 22. w połu-

dnie wrócili z najwyższej swej podróży do Laxenburga.

Paryz, 22. lipca. Wezoraj wieczór renta 3% 67.30.-Kolej 676. — Dzisiejszy Monitor pisze: Od miesiąca trzyma policya w reku dowody, że w Londynie uknuty jest spisek na życie Cesarza. Trzech Włochów, którym spełnienie zamachu poruczone było, przyaresztowano w Paryżu, odkryto także broń, a ujęci winowajcy powydawali sprzysiężonych. Śledztwo dla wyborówytor przestał do trybunału następującą listę: Tibaldi, Bartolotti, Grilli, Mazzini, Ledru-Rollin, Massarenti i Campanella.

Bazym, 17. lipca. Ich Mość hrabstwo Tropani wyjechali wczo-

raj ztad do Florencyi, zabawiwszy dzień jeden w Rzymic.

Genna, 19. lipca. Gasseta di Genova wyjaśnia, kto to był, co 15. b. m. dat powód do zakłócenia spokojności tem, że się nie odzywał na wezwanie straży. Była to drużyna wcale niewinna, rozochocona przy biesiadzie; na miejscu znaleziono butelki itp.

BB indomosci liquididove.

(Cony targowe Iwowskie.)

LAWOW, 24. lipca. Na naszym dzisiejszym targu były następujące ceny: mec pszenicy $(78^2/_3\mathcal{B})$ 4r.; zyta $(77\mathcal{B})$ 2r.20k.; jeczmienia $(66\mathcal{B})$ 2r.6k.; owsa $(46^3/_4\mathcal{B})$ 1r.30k.; hreczki 2r.24k.; kartofli 1r.5k.; - cetnar siana 1r.3k.; oktotów 44k.; - mas krup pszennych 16k.; maki zytnej 31/4k.; wódki przedniej 33k.; - funt masta 21k.; smalcu wieprzowego 29k. m. k.

(Targ olomuniecki na woly.)

Otomunice, 15. lipca. Na targ dzisiejszy przypędzili: Joj achim Janusz z Nowego Sącza 22 sztuk wołów, Aron Krämer z Dembicy 21 sztuk, Majer Klein z Zawadki 10, Samuel Muszel z Dabrowy 10, Sumuel Kris z Zurawna 19, Chaim Faber z Nowego-Sacza 17; pojedynezo rozmaici sztuk 24, tak ze razem było na targu 123 sztuk wołów w części galicyjskiej a w części węgierskich. Konkurencya ta nieco większa zniżyła ceny i 11 sztuk dla wyższezostało niesprzedanych. Najwyższa cena za parę wołów tuszy 960 % mięsa a 1808 toju przypadata na 675r. w. w.; najnizsza zaś za parę tuszy 520% mięsa a 20 funtów łoju, wynosiła na 260r. w. w. Z zestawienia okazała się para wołów w przecięciu tuszy 620% mięsa a 65# łoju, kosztowała 380r. w. w.

Kurs lwowski.

Dnia 24. lipca.		gotówką		towarem	
		złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	4	45	4	48
Dukat cesarski	27 77	4	49	7	52 22
Półimperyał zł. rosyjski	97 99	8	18 36	8	37
Rubel srebrny rosyjski	97 19	1	31	i	33
Polski kurant i pięciozłotówka	77 77	1	12	1	13
Galicvi, listy zastawne za 100 Zir.	hoz	81	30	82	-
Galicviskie obligacye indemnizacyjne	kuponów	79 84	30	80 84	45
5% Pożyczka narodowa		1 03			

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 24. lipca.	złr. kr.
netwint kunik nadaz kunanów 100 no	81 30
przedał " 100 po	0~
dawał n za 100	
" žądał ", " za 100	- 15 ¹ / ₆

Kurs giełdy wiédeńskiej.

Dnia 22. lipca o pierwszej godzinie po południu.

| No. | No.

Ros. 8 20.

Telegrafowany wiédeński kurs papierów i weksli.

Dnia 24. lipca.

Oblig. długu państwa 5% 83⁵/₁₈; 4¹/₂% —; 4% —; z r. 1850 —.

36° —; 2¹/₂% —. Losowane obligacye 5% —. Losy z r. 1834 za 1000 złr.
—; z r. 1839 —. Wied. miejsko bank. —. Wegiers. obl. kamery nadw.
—. Akcye bank. 1005. Akcye kolei półn. —. Głognickiej kolei żelaznej
—. Oedenburgskie —. Budwajskie —. Dunajskiej żeglugi parow. —. Lłoyd
—. Galic. listy zast. w Wiedniu —. Akcye niższo-austr. Towarzystwa

— Oedenburgskie — Budwajskie — Dunajskiej zegiugi parow. — Indy. — Galic. listy zast. w Wiedniu — Akcye niższo-austr. Towarzystwa Amsteruana 1520 złr. — złr. furt 1035/2 2 m. Hamburg 765/2 2 m. Liwurna 1041/4 2 m. Londyn 10 zły. 2 m. Medyolan — Marsylia 1208/4. Paryż 1211/8. Bukareszt 264. Konstantynopol 458. Smyrna — Agio duk. ces. 75/2. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —; lit. B. — Lomb. — 5% niż. austr. obl. indemniz. 885/2; detto galicyjskie 7915/42. Renty Como — Pożyczka z r. 1854 1097/2. Pożyczka narodowa 847/2. C. k. austr. akcye skarb. kolei żelaz. po 500 fr. 277 fr. Akcye c. k. uprzywił. zakładu kredyt. 2425/2. Hypotekar. listy zastawne — Akcye zachodniej kolei żelaznej 2001/4. zachodniej kolei żelaznej 2001/4.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 24. lipea.

PP. Borkowski Jan, Gottleb Kwiryn i Wincenty, z Rosyi. — Frank Fryd., z Nahaczowa. — Hanicki Dyon., z Rosyi. — Katardyi Alex., z Jass. — Łopacki Jan Kanty, z Poręby. — Paluszyński Józef, z Ulicka. — Pohorecki Roman, z Korni. — Sierpiński Jędrzej, z Rudenki. — Twonkowski Jędrzej, z Uwsia. — Ujejski Erazm, z Melny. — Wintor Lud., c. k. komisarz komitat., z Liwoczy. — Żurowski Ferd., z Pesztu.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 24. lipca.

PP. Augustynowicz Bol., do Kniażego — Czemeryński Alex., do Kosewa. — Czatt, c. k. podporucznik, do Gródka. — Domaradzki Hen., do Uherzec wieniawskich. — Frank Fryd., do Nahaczowa. — Gross Piotr, do Koniuszek. — Krzeczunowicz Kornel, do Karlsbadu. — Melbachowski Wład., do Olexiniec. — Nowosielski Lud., do Zbory. — Oczosalski Szczepan, do Ropiatycz. — Standhuher, c. k. nadkomisarz, do Gródka. — Weiss Karol, c. k. radzca sekcyjny, do Krakowa. — Zadurowicz Łaz., do Stanisławowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 22. lipca.

Pora	Barometr w mierze parys. spro- wadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan po- wietrza wilgo- tnego	Kierunek i sila wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana 2. god. popoł. 10.god. wiecz.		+ 14 7° + 13.0° + 10.1° Wysokość	68.6 89.4 84.3 dészczu	połudzach. mier. zachodni st. zachodni " 530.	pochmurno deszcz pochmurno

TEATE.

Dziś: (Dziesiąty występ gościnny pana Karola Treumann). "Paperl" oder "Der unzufriedene Kapitalist." Komedya czarodziejska z tańcem i śpiewami w 1 akcie. Nastąpi komiczna scena: "Heymann Levy auf der Alm."

Jutro o štej godzinie po południu w sali redutowej daje pani Bern-, hard z córką przedstawienia "Sztuk magicznych."

Termina

sprzedaży, kupna, dziersawy, licytacyi i t. d.

Dnia 27go lipca: Wydzierzawienie dochodów miejskich w Brodach, Glinianach, Brzeżanach i Kamionce Strumiłowej. — Licytacya na dostawę żywności dla wojska w Kulikowie. — Licytacya starego żelaziwa z wagonów pocztowych we Lwowie. — Licytacya na dostawę żywności dla aresztantów c. k. sądu obwodowego w Przemyślu.

Dnia 28. lipca: Wydzierzawienie dochodów miejskich w Brodach, Glinianach, i Kamionce Strumiłowej. – Wydzierzawienie młynow kameralnych w Dolinie. – Licytacya na dostawę żywności dla wojska w Magierowie. – Wydzierzawienie propinacyi miejskiej w Śniatynie. – Licytacya ne dostawę potrzeb oświetlenia w głównym szpitalu we L wowie.

Dnia 29. lipca: Wydzierzawienie dochodów miejskich w Brodach i Kamionce Strumiłowej.

Dnia 30. lipca: Licytacya na restaurowanie rz. kat. kościola i plebanii w Rawie ruskiej.

Dnia 31. lipca: Licytacya na dostawę drzewa na opał dla c. k. sądu ob-

Dnia 2. sierpnia: Licytacya na dostawę potrzeb ubioru dla aresztantów c. k. sądu obwodowego w Samborze.

Dnia 4. sierpnia: Licytacya roalności pod nr. 1280 w Tarnopolu. — Licytacya gruntu pod nr. katastr. 1832 w Czerniowoach.

Dnia 5. sierpnia: Licytacya na restaurowanie gościńców eraryalnych

w Grodeckim obwodzie drogowym za offertami po dzień 5. sierpnia we Lwowie.

Dnia 7. sierpnia: Lieytacya dobr Zarudziec w Tarnopolu. - Lieytacya realności pod nr. 476½ we Lwowie. – Licytacya realności pod nr. 25 i 27¹/₄ we Lwowie.

Dnia 9. sierpnia: Wydzierzawienie dochodów miejskich w Brzozowie. W ciągu miesiąca sierpnia odbywać się będą we Lwowie licytacye na wydzierzawienie wszystkich eraryalnych stacyi myta drogowego, mostowego i przewozowego, położonych w okregu c. k. krajowej dyrekcyi finansowej we Lwowie i na Bukowinie.

KARONIKA.

Dzieła Keplera wyjdą teraz w zupełnem wydaniu, które profesor Frisch w Sztuttgardzie przygotowuje już od kilku lat z wielką starannością. Wydanie to będzie obejmować 8 tomów, między temi także rękopisma pctersburskie i biografię Keplera. Panowie Heyder i Zimmer w Frankfurcie nad Mencm przyjmują prenumeratę w drodze księgarskiej.

- Królowa Wiktorya zaszczyciła niedawno swoją obecnością przedstawienie dramatu Wilkie Collina "Frozen Deep", który w pewnym niepokażnym lokalu Londynu z drużyną przyjaciół i krewnych odegrał sławny powieściopisarz Karol Dickens. Niezwyczajny ten krok Królowej wywołał w stolicy rozliczne pogłoski i komentarze; tymczasem rzecz cała ma się jak następuje: Karol Diekens równie wyborny jak zamiłowany aktor z upodobania, urządził sobie w własnym mieszkaniu prześliczny teatr, gdzie w gronie swoich dzieci, kuzynek, krewnych i przyjaciół, a czasem i dobranego kółka innych zaproszonych gości wyprawia częste widowiska teatralne. Przedstawia zwyczajnie sztuki przyjaciół, nie grane jeszcze na żadnym z teatrów londyńskich, a zaprzyjaźnieni z jego domem artyści malują dekoracye, piszą uwertury i sztuczki międzyaktowe, urządzają orkiestrę, jednem słowem całe przedstawienie z wszelkiemi przyborami ubocznemi odbywa się za wspólnem działaniem jednego kółka ściśle z soba sprzyjaźnionych artystów, i każdy poczytuje sobie za szczęście, kto dla siebie wyjedna wstęp na widowisko. Sława tej amatorskiej grupy dramatycznej doszła już dawno do dworu, i oddawna już nie pragnęła Najjaśniejsza Pani niczego z równa niecierpliwościa, jak zaprosić się na jeden wieczór do domu Dickensa. Z wielu wszakże przeszkód etykietalnych było to istnem niepodobieństwem. Niedawno też udał się pierwszy szambelan dworu z zapytaniem do

Dickensa, czy nie zechciałby sprawić Królowej przyjemność, i wyprawić z swoimi przyjaciolmi jedno widowisko teatralne w pałacu Buckinghamskim. Zgodził się na to Dickens bez wszelkiego wahania, ale dołączył warunek, aby tak jego samego jak i całe grono krewnych i przyjaciół przyjmowano u dworu, nie jako trupę płatnych artystów, lecz jako gości, sprowadzonych do pałacu samem tylko życzeniem rozerwać jeden wieczór J. M. Królowej. Ktokolwiek zna ceremoniał dworu angielskiego w postępowaniu z artystami nadwornych teatrów i koncertów, pozna snadnie, że Dickens pragnał tylko zachować tym sposobem swoja własną i swoich przyjaciół godność osobistą. Z niemniejszą gorliwością czuwa jednak lord szambelan nad przepisami ctykiety dworskiej, nie mógł też zezwolić na przyjęcie kogoś u dworu, który nie był poprzednio po zwyczajnym przedstawiony ceremoniale. Obie strony musiały cheac nie cheac uciec się do ugody polubownej: Królowa nie przybyła do domu Dickens, a Dickens nie był na dworze Królowej. Zeszli się w terytoryum neutralnem, a w podziękę doznanej przyjemności doręczy zapewne Królowa Dickensowi zasiłek pieniężny dla pozostałych siérot po zmarłym Douglasie Jerrold. Z całego zaś opowiedzianego zdarzenia nie wypływa nie zgoła, coby jakikolwiek zarzut mogło ściągnąć na monarchinią lub na poete.

Dodatek tygodniowy Nr. 30.

przy dzisiejszej Gazecie zawiera:

- 1. Obwody w Namiestnictwie Iwowskiem. Tarnopol. Zakład szpitalu tarnopolskiego.
- 2. Statystyczne zestawienie w sprawie uwolnienia gruntów poddańcych.